

TÜRK ANTROPOLOJİ BİLİMLERİNİN İLK BÜYÜK KORUYUCUSU ATATÜRK'ÜN ANISINA

Türkiye'de antropoloji ve prehistorya bilimlerinin ilk büyük koruyucusu' olarak, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde diğer bilim dallarından evvel, ilk olarak "antropoloji bilimleri"nin kurulmasını emreden Büyük Atatürk'ün ölmez hatırasını, Türk Antropologları olarak minnet ve şükranla anarız.

1952'de İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi'nde kurulmuş olan "Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi", "Türk Antropoloji Mecmuası" adlı ilk dergisini de o yıl yayımlamıştı. Bu enstitünün kurucu üyeleri, Prof. Dr. Nureddin Ali Berkol, Prof. Br. Neçet Ömer İrdelp, Prof. Dr. Süreyya Ali, Prof. Dr. Mouchet ve Prof. Dr. İsmail Hakkı idi.

Enstitü, zaferden sonraki ilk yıllarda, Türk milletinin siyasi açıdan milletler arasındaki mevkiini almak konusundaki haklı çabasının yanı sıra, dünya insan toplulukları arasında ırk bakımından da yerini bilmek ve göstermek amaç ve isteği ile kurulmuştu. Bu ifadeden anlaşılacağı üzere, Türk Antropoloji Araştırmaları ilk olarak ağırlığını, Fizik Antropoloji çalışmalarına vermişti.

Enstitünün ilk yayımının (14-Kasım-1925) gönderilmiş olduğu Büyük Atatürk, cevap olarak yollamış olduğu mektubunda,² "Türk'ü ve Türk heyeti içtimaiyesini tetkik gayesini amaç olarak benimsemiş olan kuruma, kıymetli çalışmalarında başarılar temenni ederim" ifadeleri ile, Ebedi Şef'in Türkiye antropoloji çalışmalarından ne beklediğini işaret ediyordu.

1930'dan beri, daha ziyade fizik antropoloji konusunda verilmekte olan seri konferanslar sadece İstanbul Tıp Fakültesi'nde yer alırken, 1932 Temmuz'un da Ankara'da toplanmış olan "I. Türk

1 Ord. Prof. Şevket Aziz Kaşsu'nun sözü. Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi. Maarif Matbaası, İstanbul 1940, sahife 1.

2 Şevket Aziz Kaşsu. a.g.e. Atatürk'ün el yazısı ile yazılmış mektubun fotoğrafı.

Tarih Kongresi"nden sonra, Ebedi Şef Atatürk'ün emri ile "Antropoloji Konferansları" İstanbul Darülfünü Edebiyat Fakültesi Tarih öğrencilerine de verilmeğe başlandı. Bu defa da Antropolog Dr. Şevket Aziz Kansu Prehistorya konferanslarını tarih öğrencilerine vermeyi üstlendi.

Burada, Büyük Ata'nın sık sık meclisine çağırdığı, görüşüne, ilmine önem verdiği ve genellikle "doktor bey" diye hitap ettiği, o zamanın Dr. agrege'si sayın hocamız Ord. Prof. Şevket Aziz Kansu'nun Türk Üniversitelerinde ilk olarak kurmuş olduğu Antropoloji Bilimleri'nin öğrenim ve araştırma alanında, tükenmez bilim aşkı ve gayretleri ile Türk bilimine yapmış olduğu büyük katkısını, kendisinin açtığı yolda yetişmiş olan üç kuşak antropolog'lar olarak minnet ve sevgi ile anarız.

Türk toplumunun ırk ve kültür yapısını dünyaya tanıtmada üniversitelerde antropoloji bilimlerine de bir ölçüde hizmet düşeceğini ilk gören Atatürk'ün, "Türkiye Antropoloji Bilimleri"nin tarihindeki büyük yeri unutulamaz.

Doğumunun 100. yıl dönümünde, Türkiye Antropoloji Bilimlerinin kurulmasında mukaddes desteğinin büyük payı olduğu görülen Büyük Atamız'a, o günden bugüne alanımızda öğrenim ve araştırmalarımızla nereye geldiğimizin hesabını vermek üzere dergimizin bu sayısı ile bundan sonraki sayısını, O'nun mukaddes anısına ithaf etmeyi vazife bildik.

Antropoloji Araştırmaları Enstitüsü
Yönetim Kurulu